

LBRIS

We know
books

Michel Houellebecq
SEROTONINĂ

Traducere din limba franceză și note de
DANIEL NICOLESCU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marieva Ionescu
DTP: Florina Vasiliu, Veronica Dinu

Tipărit la Arprint

MICHEL HOUELLEBECQ
SÉROTONINE

© Michel Houellebecq and Flammarion, Paris, 2019
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2019, 2022, pentru prezenta versiune
în limba română

ISBN 978-606-097-067-5
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României.

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723/684 194

E o mică pastilă albă, ovală, divizibilă.

Spre ora cinci dimineața, sau uneori șase, mă trezesc, urgența e copleșitoare, trăiesc cel mai dureros moment al zilei. Primul gest e să pornesc cafetiera electrică; în ajun, am umplut rezervorul cu apă și filtrul cu cafea măcinată (în general Malongo, am rămas destul de pretențios în privința mărcii). Nu-mi aprind țigara înainte să fi sorbit o primă gură de cafea; îmi impun această constrângere, e o izbândă cotidiană care a devenit principalul meu izvor de mândrie (în paranteză fie spus, cafetierele electrice sunt rapide). Ușurarea pe care mi-o aduce primul fum este imediată, de o violență uluitoare. Nicotina e un drog perfect, un drog simplu și drastic, care n-aduce nici o bucurie, care se definește în întregime prin lipsă și prin încetarea acesteia.

Câteva minute mai târziu, după două sau trei țigări, iau o pastilă de Captorix cu un sfert de pahar de apă minerală – în general marca Volvic.

Am patruzeci și șase de ani, mă numesc Florent-Claude Labrouste și-mi urăsc prenumele, cred că provine de la doi

membri ai familiei cărora mama și tata doreau, fiecare în parte, să le aducă un omagiu, lucrul e cu atât mai regretabil cu cât, de altfel, nu am nimic să le reproșez părinților mei, au fost niște părinți excelenți în toate privințele, s-au dat peste cap ca să-mi pună la îndemână armele trebuincioase în lupta pentru viață și dacă până la urmă am dat greș, dacă viața mi se isprăvește în tristețe și suferință, nu-i pot face vinovați, de vină e mai degrabă un regretabil concurs de împrejurări asupra căruia voi avea prilejul să revin – și care constituie, la drept vorbind, obiectul acestei cărți –, nu am, deci, nimic să le reproșez părinților mei cu excepția acestui mărunț, supărător dar mărunț, episod cu prenumele, găsesc că nu doar alăturarea Florent-Claude e caraghioasă, ci și că elementele componente, în sine, sunt nesuferite, una peste alta consider că prenumele meu este complet anapoda. Florent e prea dulceag, prea asemănător cu femininul Florence, într-un anumit sens aproape androgin. Nu se potrivește deloc chipului meu cu trăsături energice, chiar brutale din anumite unghiuri, care a fost adesea (de anumite femei, cel puțin) considerat viril și deloc, dar chiar deloc, aducând a moacă de poponar boticellian. În privința lui Claude, ce să mai vorbim, mă duce imediat cu gândul la Claudettes¹, și, de îndată ce aud pronunțat prenumele respectiv, în fața ochilor îmi apare imaginea de groază a unui videoclip vintage al lui Claude François reluat în buclă la o întâlnire de pedești bătrâni.

Nu e greu să-ți schimbi prenumele, mă rog, nu mă refer la partea administrativă, din punct de vedere administrativ

1. Sau „Clodettes“ (trimitere la prenumele de alint Cloclo), dansatoarele pe care Claude François – cântăreț, dansator, muzician și producător de musical francez – le-a introdus în spectacolele sale între 1966 și 1978.

aproape nimic nu-i posibil, obiectivul administrației e să-ți reducă la maximum șansele de viață, atunci când nu ți le distruge de-a dreptul, din punctul de vedere al administrației, un administrat bun e un administrat mort; mă refer, pur și simplu, la practica socială: e de ajuns să te prezinți sub alt prenume și, după câteva luni, ori doar săptămâni, toată lumea se obișnuiește, oamenilor nici nu le mai trece prin cap că, pe vremuri, ai fi putut să te numești altfel. În ce mă privește, situația ar fi fost cu atât mai simplă cu cât cel de-al doilea prenume al meu, Pierre, se potrivea de minune cu imaginea de dârzenie și virilitate pe care doream s-o comunic celorlalți. N-am mișcat însă un deget pentru asta, am continuat să mă las chemat pe numele ăsta scârbos de Florent-Claude, tot ce-am obținut de la anumite femei (de la Camille și de la Kate, mai exact, dar o să revin asupra acestui punct, o să revin) a fost să se mulțumească cu Florent, de la societate, în general, n-am obținut nimic, fiindcă, atât în privința asta cât și în aproape toate celelalte, m-am lăsat dus de val, mi-am dovedit neputința de a-mi lua soarta în mâini, virilitatea care părea să-mi emane de pe chipul dur și colțuros, cu linii puternice nu era de fapt decât o amăgire, o simplă escrocherie – pentru care, e drept, nu eram vinovat, așa a vrut Dumnezeu; eu însă nu eram, nu eram în realitate, nu fusesem nicicând altceva decât o labă tristă, împlinisem patruzeci și șase de ani, nu reușisem niciodată să-mi controlez viața, una peste alta era cât se poate de plauzibil că a doua parte a existenței mele să nu fie altfel decât prima – o năruire fleșcăită și dureroasă.

Primele antidepressive cunoscute (Seroplex, Prozac) creșteau nivelul de serotonină din sânge inhibând receptorii neuronali 5-HT₁. Când a fost descoperit Capton

D-L, la începutul anului 2017, avea să se deschidă drumul unei noi generații de antidepresive, cu un mecanism de acțiune mai simplu, în ultimă instanță, fiindcă favoriza eliberarea prin exocitoză a serotoninei produse la nivelul mucoasei gastro-intestinale. Încă de la sfârșitul anului, Capton D-L a fost pus în vânzare sub numele Captorix. S-a dovedit imediat de o eficacitate surprinzătoare, îngăduindu-le pacienților să se întegreze mai ușor în ritualurile majore ale unei existențe normale, desfășurată în sânul unei societăți civilizate (toaletă personală, viață socială redusă la bune relații de vecinătate, demersuri administrative simple), fără să favorizeze, spre deosebire de antidepresivele generației precedente, tendințele sinucigașe sau de automutilare.

Cele mai frecvente efecte secundare neplăcute constatate la Captorix erau grețurile, dispariția libidoului, impotența.

Nu suferisem niciodată de grețuri.

Povestea începe în Spania, în provincia Almería, la exact cinci kilometri spre nord de El Alquíán, pe drumul N 340. Ne aflam la început de vară, fără doar și poate la jumătatea lui iulie, cam spre sfârșitul anilor 2010 – mi se pare că Emmanuel Macron era președintele Republicii. Era vreme frumoasă și teribil de cald, ca întotdeauna în Spania în acest anotimp. Era începutul după-amiezii și automobilul meu 4x4, Mercedes G 350 TD, era oprit în parcare la benzinăriei Repsol. Îi făcusem plinul cu motorină și beam liniștit o Coca Cola Zero, sprijinit de caroserie, cuprins de o posomoreală din ce în ce mai mare la gândul că Yuzu avea să sosească a doua zi, când un Volkswagen Broscuță s-a oprit în fața pompei de aer.

Două fete pe la douăzeci de ani au ieșit din mașină, se vedea până și de departe că erau fermecătoare, în ultima vreme cam uitasem cât de fermecătoare puteau fi fetele, am fost șocat, parcă trăiam o lovitură de teatru exagerată, nefirească. Aerul era atât de încins, încât părea străbătut de o vibrație slabă, ca și asfaltul din parcare; se întrunisera condițiile de apariție a unui miraj. Cu toate astea, fetele erau reale și am fost cuprins de o ușoară panică atunci când una din ele a venit spre mine. Avea plete de un castaniu deschis, doar puțin buclate, fruntea îi era încinsă

cu o bentiță din piele cu motive geometrice colorate. Sâni îi erau mai mult sau mai puțin acoperiți cu o fâșie de pânză de bumbac alb, iar fusta scurtă, largă, tot din bumbac, părea gata să se ridice la cea mai mărunțică adiere – dar, cum am spus, în marea milă a lui Dumnezeu, aerul stătea neclintit.

Era calmă, zâmbitoare și nu părea să se teamă – teama, s-o spunem drept, îmi dădea târcoale doar mie. În privirea ei se puteau citi bunătate și bucurie – am știut dintr-o ochire că nu avusese parte în viață decât de experiențe fericite, cu animalele, cu oamenii și chiar cu funcționarii. De ce venea oare spre mine, tânără și seducătoare, în această după-amiază de vară? Ea și prietena ei doreau să-și verifice presiunea din pneuri (mă rog, din pneurile mașinii, nu m-am exprimat cum se cuvine). E o măsură de precauție, recomandată de toate organismele de protecție rutieră din aproape toate țările civilizate, și nu numai. Așadar, această fată nu era doar atrăgătoare și bună la suflet, ci și prudentă și înțeleaptă, iar admirația pe care i-o purtam sporea de la clipă la clipă. Puteam oare să nu-i ofer sprijinul? Desigur că nu.

Însoțitoarea ei corespundea mai bine standardelor care definesc femeia spaniolă – păr ca tăciunile, ochi de un cafeniu închis, ten mat. Avea un aer mai puțin *flower power* decât cealaltă, bun, era mișto, dar avea mai mult *power* în ea decât *flower*, cu o mică nuanță de curviștină, avea un cercel de argint în nara stângă, iar fâșia de pânză care-i acoperea sânii era pestriță, cu un desen agresiv, și era inscripționată cu diverse sloganuri care puteau fi categorisite drept punk sau rock, am uitat diferența, hai să zicem niște sloganuri punk-rock, ca să n-o mai lungim. Spre deosebire de tovarășa ei, purta șort, ceea ce era și mai răscolitor, nu pricepe de ce se fabrică șorturi atât de strâmte,

n-aveai cum să nu fii hipnotizat de fundul ei. N-am avut nici eu cum să nu fiu, dar mi-am revenit destul de grabnic: primul lucru care trebuia aflat, le-am lămurit eu, era presiunea potrivită din cauciucuri, în funcție de modelul automobilului; de obicei, era scrisă pe o plăcuță metalică sudată în josul portierei din stânga, față.

Plăcuța se afla chiar în locul indicat, așa că am simțit cum le crește stima pentru competențele mele masculine. Fiindcă mașina nu era prea încărcată – ba chiar avea surprinzător de puține bagaje, două genți ușoare care conțineau probabil niște chiloței și câteva banale produse de machiaj –, o presiune de 2,2 bari era suficientă.

Rămânea de îndeplinit operațiunea de umflare propriu-zisă. Am băgat de seamă de la bun început că presiunea în cauciucul din stânga față nu era decât de un bar. Le vorbeam solemn, ba chiar cu ușoară severitate la care mă îndrituia vârsta; făcuseră bine că au apelat la mine, nimeriseră la fix, pentru că, fără să știe, se aflau într-o primădie serioasă; cauciucurile insuficient umflate puteau pricinui derapaje, pierderea controlului, te puteai aștepta la un accident. Au reacționat cu emoție și candoare, cea cu păr castaniu mi-a pus o mână pe antebraț.

Trebuie să recunoaștem că aparatele astea sunt cam greu de folosit, trebuie să pândești și uierăturile mecanismului și adesea să bâjbâi până potrivești racordul pe valvă, la drept vorbind e mai lesne să regulezi, mai intuitiv, sunt sigur c-ar fi fost și ele de acord cu asta, dar nu știam cum să deschid subiectul, pe scurt am rezolvat pneul din stânga față și-apoi, iute, pe cel din stânga spate, fetele stăteau ciucite lângă mine, urmărindu-mi gesturile cu maximă atenție, și ciripind pe limba lor tot soiul de „Chulo“ și de „Claro que sí“, apoi le-am predat ștafeta, cerându-le

să se ocupe de celelalte cauciucuri, sub supravegherea mea părintească.

Bruneta, mai impulsivă, o simțeam, s-a pus din prima pe cauciucul din dreapta față, și aici, de îndată ce-a înge-nuncheat, lucrurile s-au învărtoșat, cu fesele ei mulate în șortuleț, de o rotunjime perfectă și tremurând pe măsură ce dibuia racordul, șatena îmi pricepea tulburarea, și-a petrecut chiar un braț pe după mijlocul meu, un braț fratern.

A venit în sfârșit și rândul cauciucului din dreapta spate, pe care l-a luat în primire șatena. Încordarea erotică era mai puțin acută, a fost în schimb treptat înlocuită de un zvâcnet drăgăstos, pentru că știam tustrei că ajunsesem la ultimul cauciuc și că, de-acum, vrând-nevrând, trebuiau să-și continue drumul.

Au mai rămas totuși cu mine câteva minute, înșirând mulțumiri și gesturi grațioase, iar atitudinea lor nu era pe de-a-ntregul teoretică. Cel puțin acum, după câțiva ani, așa mi se pare, când îmi aduc aminte că, pe vremuri, am avut o viață erotică. M-au luat la întrebări despre naționalitatea mea – franceză, nu știu dacă am pomenit-o până acum –, despre cum mi se părea regiunea – mai precis, încercau să afle dacă descoperisem niște locșoare simpatice. Într-un fel, da, exista un bar de *tapas*, unde se serveau și niște mic-dejunuri copioase, chiar în fața locului unde mă stabilisem. Mai era și un local de noapte, un pic mai departe, care putea fi socotit, cu oarecare generozitate, simpatic. Mai era și casa unde stăteam, așa fi putut să le găzduiesc, pentru o noapte măcar, și am sentimentul (dar probabil că fabulez, acum, după atâta timp) că ideea s-ar fi putut dovedi nostimă. N-am spus însă nimic din toate astea, am aburit-o sintetic, explicându-le în linii mari că zona era plăcută (ceea ce era exact)

și că mă simțeam bine acolo (ceea ce era fals, iar sosirea iminentă a lui Yuzu n-avea să dreagă lucrurile).

Au plecat în cele din urmă, cu gesturi largi de rămas-bun, Volkswagenul broscuță a întors și a ieșit din parcare spre drumul național.

Aici, s-ar fi putut întâmpla mai multe lucruri. Dacă ne-am fi aflat într-o comedie romantică, după câteva secunde de ezitare dramatică (în momentul ăsta ar fi contat jocul actoricesc, cred că Kev Adams ar fi făcut treabă bună), aş fi sărit la volanul Mercedesului meu 4x4, aş fi ajuns repede din urmă broscuța pe autostradă, aş fi depășit-o făcând semne ample din mână, cam nătângi (așa cum fac actorii de *rom'com*¹), ea ar fi tras pe dreapta, pe banda de refugiu (de fapt, într-o *rom'com* clasică ar fi existat probabil doar o singură fată, cu siguranță cea șatenă), și ar fi urmat varii acțiuni omenești mișcătoare, prin curentul camioanelor care ar fi trecut la câțiva metri de noi. Aici scenaristul trebuia să bibilească bine dialogul.

Într-un film porno, urmarea ar fi fost și mai previzibilă, însă importanța dialogurilor s-ar fi diminuat. Toți bărbații își doresc fete proaspete, ecologice și amatoare de sex în trei – mă rog, aproape toți bărbații, eu în orice caz.

Ne aflam însă în realitate, așa încât m-am întors acasă. Aveam erecție, ceea ce nu era deloc surprinzător, date fiind evenimentele după-amiezii. Am rezolvat-o cu metoda obișnuită.

1. Prescurtare pentru *romantic comedy* (engl.).

Fetele astea două, în special șatena, ar fi putut să dea o noimă sejurului meu spaniol, iar concluzia dezamăgitoare și banală a după-amiezii nu a făcut decât să sublinieze o cruntă evidență: nu aveam nici un motiv să mă aflu aici. Cumpărasem acest apartament împreună cu Camille și pentru ea. Asta se petrecea pe vremea când visam la proiecte de cuplu, la rădăcini familiale, la un cuibușor romantic la țară, în Creuse sau altundeva, poate doar să facem copii nu ne trecuse prin cap – deși la un moment dat a fost cât pe ce. A fost prima mea afacere imobiliară și, de altfel, singura.

Locul i-a plăcut încă de la început. Se afla într-o stațiune mică, liniștită, departe de uriașele complexe turistice care se înșiruie din Andaluzia până în Levante, și a cărei populație era precumpănitor constituită din pensionari veniți din Europa de Nord – nemți, olandezi, mai rar scandinavi, desigur inevitabilii englezi, în schimb, în mod curios, nu întâlneai belgieni, deși totul în acea stațiune – arhitectura vilelor, organizarea centrelor comerciale, mobilierul din baruri – părea să le revendice prezența, chiar era un tărâm făcut pentru belgieni. Cei mai mulți dintre rezidenți își încheiaseră cariera în învățământ, ca funcționari – în sens larg, sau practicând așa-zisele profesii inter-

mediare. Acum își încheiau viața într-un mod tihnit, bucușii să bea un păhărel după-amiaza, și-și plimbau fesele lăsate, sânii revărsați și puțele inerte de la bar la plajă și de la plajă la bar. Nu creau probleme, nu iscau scandaluri cu vecinii, își așterneau cu simț civic de tip *No problemo* un prosop pe scaunele din plastic, după care se cufundau, cu exces de atenție, în cercetarea unui meniu de altfel scurt (era o formă de politețe curentă ca, în incinta stațiunii, să eviți, prin aplicarea unui prosop, contactul între o piesă de mobilier de folosință comună și părțile intime, posibil ude, ale consumatorilor).

O altă clientelă, mai puțin numeroasă, dar mai activă, era alcătuită din răzvrățiți spanioli (corespunzător reprezentanți, îmi dădeam acum seama cu durere, de cele două fete care îmi ceruseră ajutorul la umflatul cauciucurilor). O scurtă întoarcere la istoria recentă a Spaniei n-ar fi tocmai lipsită de sens. La moartea generalului Franco, în 1975, Spania (mai exact tineretul spaniol) s-a trezit că se confruntă cu două tendințe contradictorii. Cea dintâi, generată direct de anii '60, pune la mare preț amorul liber, nuditatea, emanciparea muncitorilor și alte chestii de genul acesta. Cea de-a doua, care avea să se impună definitiv în anii '80, valoriza, dimpotrivă, competiția, pornografia hard, cinismul și planurile de *stock-options*¹, sigur, simplific lucrurile, dar e nevoie să simplifici, pentru că altfel nu rezolvi nimic. Reprezentanții celei dintâi tendințe, al cărei eșec era programat dinainte, s-au retras treptat către niște rezervații naturale asemenea acestei modeste

1. Avantaj sub forma atribuirii de către angajator a opțiunii sau a dreptului pentru cumpărare de acțiuni personalului salarizat. Mecanismul presupunea creșterea interesului propriului personal pentru o gestiune mai bună a resurselor societății și, implicit, dezvoltarea acesteia.